

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

TEKNOLOGIYA TA'LIMI METODIKASI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

100000 – Ta'lim

Ta'lim sohasi:

110000 – Ta'lim

Ta'lim yo'nalishi:

60112300 – Texnologik ta'lim

Fan/modul kodi TTM308	O'quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Texnologiya ta'limi metodikasi	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qitiladigan texnologiya fani metodologiyasini, texnologiya darslarida ta'lim-tarbiya ishini tashkil etish va uni amalga oshirish, texnologiya fanining o'quv me'yoriy xujjatlarini tahlil qilish va qayta ishlash; texnologiya darslarini samarali o'qitish metodlaridan, dars shakllaridan foydalana olish; pedagogik va axborot texnologiyalar asosida darslarni tashkil qilish va o'tkazish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi – nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini pedagogik-psixologik bilimlarni maktab o'quvchilarida umumiy mehnat, kasb tanlashga yo'llash va umumiy kasbiy ko'nikma va malakalarni shakllantirish jarayonida tadbqiq etish; pedagogik-psixologik bilimlar, bevosita tanlangan sohalarga va yangi pedagogik, axborot texnologiyalari asosida metodik muammolarni hal etish; texnologiya fani o'quv ustaxonalarini talab darajasida jixozlash va uni nazorat; maktablarda texnologiya darslarini o'qitishni samarali tashkil etish hamda uni amalga oshirish metodikasini shakllantirish. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Texnologiya fanini o'qitish metodikasi fani va uning vazifasi. Maktab o'quv rejasida texnologiya fanining qo'yilishi, uning tarixiy taraqqiyoti. Texnologiya fanini o'qitish metodikasi fanining mazmuni va fanning oldiga qo'yilgan maqsad va vazifalar. Texnologiya fanini o'qitish metodikasi pedagogika sohasining tarmoqlaridan biri sifatida. O'rta Osiyoda mehnat tarbiyasining tarkib topishi. Buyuk mutafakkirlarning mehnat tarbiyasiga oid fikrlari. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida texnologiya fanining tarixiy taraqqiyoti va istiqbollari. Maktab o'quv rejasining mazmuni. Texnologiya fanining o'quv rejadagi o'rni. Umumiy o'rta ta'lim o'quv rejai bilan tanishish. (namunaviy, tayanch, ishchi rejalari). Ta'lim bosqichlari bo'yicha ta'lim mazmuni, o'quv dasturi (sinflar bo'yicha o'quv soatlari, mavzular taqsimoti), mazmuni bilan tanishish. Umum o'rta ta'lim maktablarining o'rta mahsus kasb-hunar ta'limi bilan			

integratsiyalash. O'rta maxsus kasb-hunar ta'limini oliy ta'lim bilan integratsiyalash.	2-mavzu. 1-9 sinflarda texnologiya fani mazmuni Maktab islohotida texnologiya fanining vazifalari. Texnologiya fanining mazmuni, yo'nalishlar bo'yicha o'qitishga qo'yiladigan talablar. Dastur mazmuni va uning yo'nalishlari. 1-4 sinf o'quvchilarini tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan zaruriy talablar. 5-9 sinflarda umumiy tayyorgarligi. 3-mavzu. Texnologiya faniga oid rejalashtiruvchi xujjatlar. Rejalashtirishning maqsadi va vazifalari. Taqvimiy mavzuli-reja. Dars rejai va uning konsepti. Texnologiya fanida rejalashtiruvchi hujjatlar. O'quv ustaxonalarida yasaladigan buyumlar ro'yxati. Fanlarning o'zaro bog'lanish jadvali. 4-mavzu. Texnologiya fani o'qituvchisining darsga va o'quv yiliga tayyorgarligi. Texnologiya fani o'qituvchisining darsga va o'quv yiliga tayyorgarligi. Kasbkorlik sifatleri. Asbob-uskunalarini ishga solash. Xom ashyo va namuna tayyorlash. Ko'rgazmali qurollar, texnik vositalar. O'qituvchining shaxsiy fazilatleri. 5-mavzu. Mehnat ta'limining didaktik tamoyillari. Mehnat jarayonining tahlili va didaktik tushunchalar. Texnologiya ta'limini tashkil qilishning didaktik tizimlari Onglilik va faollik. Ilmiylik va tizimlilik. Nazariya va amaliyot birligi. Ta'lim-tarbiya birligi. Ko'rsatmalilik. Mustahkam va puxta o'zlashtirish. Yosh va individual xususiyatni hisobga olish. Izhillik. Umumiy mehnat asosida o'qitish. Mehnat jarayonining tahlili. Bilim, ko'nikma, malaka, kasb, ixtisoslik; mehnat jarayoni, texnologik jarayon. Ta'limning didaktik tizimi haqida umumiy tushuncha. Buyum tizimi. Operatsiya tizimi. Operatsiya buyum tizimi. Operatsion kompleks tizimi. Motorli mashq tizimi. Konstruktsion texnologik tizim. 6-mavzu. Texnologiya fanida o'qitish shakllari. Texnologiya fanida o'qitish shakllari. Dars (amaliy mashg'ulot). O'quv ishlab chiqarish brigadalari. O'quv sexlari. Usta hunarmandlarga birlashtirib qo'yish. Ekskursiya, kichik guruhlariga bo'lib o'qitish, yakka tartibda, jamoaviy, aralash o'qitish shakllari. 7-mavzu. Texnologiya fani o'quv jarayonida ta'lim vositalaridan foydalanish metodikasi. Texnologiya fanida o'qitish metodlari. Ko'rgazmalilik didaktik tamoyillari asosida. Zamonaviy ta'lim vositalarining turlari va tavsifi. Ta'lim vositalarining rivojlanish istiqbollari. Elektron axborot ta'lim resurslaridan foydalanish. An'anaviy (og'zaki, ko'rgazmali, amaliy, muammoli). No'an'anaviy o'qitish metodlari. (grafik organayzerlar) 8-mavzu. Texnologiya fanida yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash. Innovatsion ta'lim texnologiyalari haqida tushuncha. Texnologiya fani
---	--

darslarida interaktiv usullarni, loyihalash texnologiyasi, modulli ta'lim, key- stadi ta'lim texnologiyalarini qo'llash. Texnologiya fani darslarida muammoli vaziyat, aqliy xujum, klaster usullarini qo'llash. 9-mavzu. Texnologiya fani darslarida amaliy darslarni tashkil qilish va o'tkazish. Amaliy darsga tayyorgarlik. Joriy, oraliq va yakuniy yo'riqnomalarni o'tkazish tartibi. Dars jarayonida o'qituvchining vazifasi. Xavfsizlik texnikasi qoidalariga e'tibor. Darsni yakunlash. 10-mavzu. Texnologiya darslarida baholash mezonlari. Texnologiya fanida, baholash turlari. Texnologiya fani darslari jarayonida o'quvchilarni bilim, ko'nikma va malakalarni baholash mezonlari. Baholashni ob'ektivligi va differentsialligi. Texnologiya fani darslarida baho turlari (amaliy, nazariy). Baholashda hisobga olinadigan omillar. III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Texnologiya fani dasturi bilan tanishtirish. 2. Taqvimiy mavzuli rejani ishlab chiqish. 3. Nazariy dars reja konspektini ishlab chiqish. 4. Amaliy dars reja va konspektini tuzish. 5. Amaliy darsga tayyorgarlik ko'rish yo'riqnomalarni o'tkazish tartibi. 6. Dars tahlili va uning mazmuni. 7. O'quv ustaxonasida yasalanadigan buyumlar ro'yxatini tuzish. 8. Texnologik konstruktion xaritasi ishlab chiqish. 9. Tarqatma va didaktik materiallar tayyorlash. 10. To'garak mashg'ulotining yillik ish rejalarini tuzish. 11. Tabiiy ilmiy tsikldagi fanlar o'zaro bog'lanish rejasini ishlab chiqish. 12. O'quv ustaxonasida yasalanadigan buyumlar ro'yxati. 13. Texnologiya ta'limi darslarida yangi pedagogik texnologiyalarini qo'llash. 14. "Xalq hunarmandchiligi to'g'risida umumiy ma'lumot mavzusiga dars konspektini tayyorlash. 15. Kashtachilik ranglari va rang tanlash. Kashtachilikda ishlatiladigan choklardan naqshlar tikish mavzusiga tarqatma materiallar tayyorlash. III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Texnologiya o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar 2. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida to'garaklarni rejalashtirish va tashkillashtirish 3. Texnologiya darslarida interfaol metodlardan foydalanish mazmuni 4. Kurs va bitiruv malakaviy ishlari mavzularini tanlash, tayyorlashga qo'yiladigan talablar. 5. Pedagogik amaliyotga qo'yiladigan metodik talablar Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'limni baholash — bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda	berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. O'rta Osiyoda texnologiya ta'limining tarkib topishi. 2. Texnologiya ta'limining didaktik tamoyillari va ularning ta'limdagi o'rni. 3. Texnik to'garaklarda o'quv ustaxonasini tashkil etish va jihozlash. 4. Yog'ochga ishlov berishda xalq hunarmandchiligi ahamiyati. 5. Metallga ishlov berishda xalq hunarmandchiligi turlari. 6. Texnologiya fanida yo'nalishlar bo'yicha o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari. 7. Texnologiya darslaridan tashqari ishlarni tashkil etish metodikasi. 8. Texnologiya fanida metod birlashmalar faoliyatini tashkil qilish. 9. Texnologiya ta'limi o'quv jarayonida ta'lim vositalaridan foydalanish metodikasi 10. Texnologiya jarayonining tahlili va Texnologiya ta'limi, kasb tanlashga yo'llashda didaktik tushunchalar 11. Texnologiya ta'limi, kasb tanlashga yo'llashning didaktik sistemalari 12. Texnologiya ta'limi, kasb tanlashga yo'llash darslarida amaliy darslarni tashkil qilish metodikasi. 13. Xalq hunarmandchiligi texnologiyasi bo'liminio'qitishni tashkil qilish. 14. Kurs va bitiruv malakaviy ishlari mavzularini tanlash, tayyorlashga ladigan talablar. 15. O'quv ustaxonasida yasalanadigan buyumlar ro'yxatini tuzish. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • texnologiya fanining umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qitilishi va fan o'qituvchisining faoliyati, o'quv ustaxonalarining moddiy texnik ta'minoti to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi, texnologiya ta'limining rivojlanishi va istiqbollari, texnologiya fanida didaktik tamoyillar, dars shakllari, metodlari, texnologiya fanida tuziladigan o'quv me'yoriy xujjatlar, davlat ta'lim standartlarining ishlab chiqilish mezonlari va unga qo'yiladigan talablarni, metodik ishlarni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>;
---	---

	- o'quvchilarning mehnat tayyorgarligi bo'yicha o'quv rejasi va dasturlar mazmunini, o'quv jarayonini tashkil etish va texnologiya faniga oid rejalashtiruvchi xujjatlarni ishlab chiqish, texnologiya fani darslarini olib borish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>; - talaba amaliy malaka hosil qilishi va amalda qo'llay olishi, texnologiya fani mashg'ulotlarini o'tkazish, o'quv jarayonini rejalashtirish, o'quvchilar bilimini baholay olish, mahalliy, tabiiy materiallardan foydalanish, darslarni tahlil qilish, darslarni pedagogik va axborot texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar; - interfaol keys-stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash va hikoya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: - Muslimov N.A., Sharipov Sh.S., Qo'ysinov O.A. "Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi, Kasb tanlashga yo'llash". Darslik. – T.: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati", 2014 yil. - Z.D.Rasulova, Sh.H.Quliyeva, A.R.Jo'rayev. "Texnologiya fanini o'qitish metodikasi". O'quv qo'llanma. – T.: "Buxora", 2020 yil. - Muslimov N.A., Sharipov Sh.S. va boshqalar. "Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi". O'quv qo'llanma. – T.: 2009 yil. - Yusupov R.A., Topildiev S.R., Ganiev B.Z. "Global iqtisodiy rivojlanish". O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod", 2019 yil. - Nishonaliyev U.N., Tolipov O'Q, Sharipov Sh.S. "Kasbiy ta'lim pedagogikasi". O'quv qo'llanma. – T.: "TDPU", 2007 yil. Qo'shimcha adabiyotlar - Mirziyoev Sh.M. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz". – T.: "O'zbekiston", 2017 yil. - Mirziyoev Sh.M. "Yerkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo yetamiz". – T.: "O'zbekiston" 2016 yil. - O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoev 2017—2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakat

	strategiyasi. 7 yanvar 2017 yil. 4. Qo'ysinov O.A., Sattorov V.N., Yakubova H.S. "Texnologiya fanidan amaliy mashg'ulotlarni tashkil yetish metodikasi". (Metodik qo'llanma). – T.: "Nizomiy nomli TDPU", 2011 yil. Axborot manbaalari http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti. http://www.uzedu.uz – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti. http://www.gov.uz– O'zbekiston Respublikasi xukumat portal. www.pedagog.uz www.cspi.uz www.pedagog.uz www.edu.uz www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK) www.ziynet.uz - Ziynet axborot-ta'lim resurslari portal
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “ ” dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: D.B.Luxmanov - TVChDPI "Texnologik ta'lim" kafedrasida katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: S.A.Baltabayev – Nizomiy nomidagi TDPU, Texnologik ta'lim metodikasi kafedrasida dotsenti R.S.Shermuxamedov – Chirchiq davlat pedagogika universiteti "Texnologik ta'lim" kafedrasida dotsenti